

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Klasične prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 30.

Namnanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr. če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 254.

V Ljubljani, v sredo 5. novembra 1890.

Letnik XVIII.

Deželni zbor kranjski.

(Sedma seja, dne 4. novembra.)

(Dalje.)

Interpelacija zastran Komljančeve odstave.

Deželni zbor je včeraj dovršil razgovor zaradi odstave okrajnega šolskega nadzornika Komljanca. Trajal je dobre tri ure, namreč od 1/4. do 1/4. ure, ker so se za dr. Tavčarjem in Braunetom k besedi oglašili še poslanci Svetec, dr. Schaffer, baron Švegelj, Pakiz in Klun ter je besedo poprijel tudi gosp. deželni predsednik baron Winkler.

Po opominu deželnega glavarja, da se pri takih razgovorih po našem pravilnem redu ne morejo postaviti nobeni predlogi, govori najprej doktor Tavčar o politični strani te zadeve, poudarja, da so mirni Slovenci v otročji naklonjenosti udani avstrijski državi in presvetli habsburški dinastiji, da se pa vlada malo ozira na njih pravične zahteve. Če peščica Kočevarjev zanj, jim nemški minister takoj hiti na pomoč, Slovenci na Štajerskem, Koroškem in Primorskem pa zastoj čakajo rešitve iz neznosnega stanja. Koliko bi bilo krika, če bi se bilo kakemu nemškemu nadzorniku zgodilo kaj enacega, kakor se je zgodilo Komljanču! In vendar so Slovenci Avstriji potrebni, ker njemu se dozdeva, da bodo enkrat latinski narodi z vso silo napadli Avstrijo, in da jo bodo morali takrat v prvi vrsti na obalah jadranskega morja hraniti Slovenci. Politika, vsled katere se zatirajo Slovenci torej ni prava avstrijska politika in oni, ki strežejo tej politiki, so grobokopi Avstrije. Spominja se besed, ki jih je umirajoč govoril papež Gregorij VII., ki je bil sploh eden največjih papežev, rekši: „Dilexi justitiam et odivi iniquitatem, propterea morior in exilio — ljubim sem pravico in sovražim krivico, zato umrjem v prognanstvu.“ Te besede se morejo z nekaterimi premembami obračati na avstrijske ministre, zlasti na ministra Gautscha in Schönborna, pravi dr. Tavčar, o katerih bi se moglo reči: „Odivi

justitiam et dilexi iniquitatem, propterea minister austriacus sum — sovražim pravico in ljubim krivico, zato sem avstrijski minister!“

Govor je bil dostikrat sprejet z živahno pohvalo.

Za njim se oglasi kočevski poslanec Braun in z listka prečita vzroke, zaradi katerih je bil odstavljen gosp. Komljanec, in katere mu je menda spisal načelnik nemškega „šulferajna“ dr. Burger v Kočevji. Pregrešil se je v naslednjih rečeh: 1. Prenesel je okrajno učiteljsko knjižnico iz Kočevja v Ribnico; 2. prestavil je učiteljsko konferenco iz Kočevja v Lašče; 3. poskušal je nepostavno vrediti šolo v Štancarjih; 4. nemštvo na Kočevskem je zatiral; 5. branil je učitelja Tomšiča v Starem Logu, ko je bil zaprl nekega učenca, pa nanj pozabil; 6. slovenščino na gimnaziji kočevski strašno slabo podučuje; 7. učitelja Čop in Verbič sta prepovedovala otrokom v šoli kočevski govoriti; 8. župan Turk, ki je bil že večkrat obsojen in od pošte odstavljen, je odločeval vse in župnik Kadunc, ki neče ljudi nemški spovedovati in je Kočevarje imenoval puntarje. Naštevaje teh vzrokov zbudilo je na narodni strani večkratni smeh, pa tudi glasno ugovarjanje.

Za njim je govoril poslanec Svetec, ki je v obširnem govoru pretresal predsednikov odgovor in zlasti dopis ministrov do deželnega šolskega sveta. Iz uradnih poročil je dokazoval, da se okrajni nadzornik ni prav nič pregrešil, da je izvrševal le ukaze deželne šolske oblasti, da torej minister nikakor ni imel prav, odstavljati ga, ne da bi ga bil prej zaslišal, ali povprašal deželni šolski svet. Minister se sklicuje na peticijo 45 kočevskih starišev iz Drage, kateri se pritožujejo zoper Komljanca. Ali na take peticije se ne sme veliko ozirati, ker se stariši prav lahko preslepé, da za to ali ono reč prosijo, ne da bi pomislili, ali je to prav, ali ne. Sicer pa tudi ni res, kar ti stariši trdijo v tej peticiji. Komljanec ni otrok izpraševal, ali hočejo iti v nemško ali slovensko šolo, ampak je učitelju ukazal izpraševati otroke, da bi se prepričal, kateri jezik bolj umejo.

Tega pa ni delal sam od sebe, ampak to je bil ukaz deželni šolski svet, naročivši učitelju, da naj se že pri sprejemu otrok po njih izpraševanju prepriča, katere vpiše v nemški in katere v slovenski oddelek.

Komljanec je dal otroke od učitelja vprico sebe izpraševati slovenski in nemški, potem pa je otroke vprašal: Kdo je v nemščini toliko izurjen, da bi mogel hoditi v nemško šolo? Oglasila sta se dva otroka z imeni: Čop in Lipovec, (Klici: pragermanski imeni!), ki ju je moral učitelj po ukazu nadzornika Komljanca podučevati nemški. Razvidno je torej, da Komljanec ni nepostavno ravnal. Po njegovi misli bi se pa minister ne bil smel prav nič ozirati na pritožbo starišev. Po šolskem zakonu nimajo stariši govoriti o učenem jeziku, ampak po § 6. učni jezik določuje samo šolsko oblastvo, ki ima prej zaslišati nje, ki šolo vzdržujejo. Pri nas vzdržuje šolo dežela, torej mora šolsko oblastvo zasliševati deželni odbor zastran učenega jezika, ne pa starišev; to zaslišanje je pa le informativno (podučilno); konečna vredba se vrši od deželnega šolskega sveta, ki se mora pri tej vredbi ozirati le na meje obstoječih postav, v prvi vrsti osnovanega zakona. Govornik sklepa, da je bil minister slabo podučen, in izreka nado, da bode deželni šolski svet reč še jedenkrat preiskoval, ministru pravo razodel, in skrbel za to, da se dá gosp. Komljanču primerno zadoščenje!

Za Svetcem se oglasi gosp. deželni predsednik baron Winkler in poudarja, da po zakonu ima minister pravico, odstavljati šolske nadzornike, ki višji šolski oblasti niso pokorni. Potem dokazuje iz uradnih poročil šolskega nadzornika Komljanca, da v njih sicer priznava, da otroci v Dragi govorijo med seboj kočevski, da pa vendar ni izvršil ukaza deželnega šolskega sveta z dne 22. avgusta 1883, in da do 10. aprila 1889 tega sploh še poskušal ni. Deželni šolski svet se je o vsem prepričal po deželnem šolskem nadzorniku Smoletu, ki je bil šel preiskovat tamošnje razmere in ki se je prepričal,

LISTEK.

Radinje.

Zgodovinska povest Jana Podhajského. — Poslov. V. Z.

XIV.

Žizka je jako pomnožil v pilzenski okolici svoje čete. Mnogi so se mu predali iz prepričanja, da je njegov boj pravičen, a mnogo večje število je bilo takih, ki so stopili pod njegov tabor iz strahu pred maščevanjem in iz lakomnosti, ker so videli, kako bogate podvrženci Žizkovi.

Slednjič je pridrl Žizka h gradu gospoda iz Švamberka in ga začel oblegati z velikim nasiljem. Nad vse pričakovanje samega Žizke končal se je boj silno hitro. Že prvi dan je dobila vojska gorski greben, drugi dan jeden stolp z mostom. Tu ni bilo nobenega dvoma več, da ne bi bil skoro celi grad v sovražnikovih rokah.

Ko je Bohuslav uvidel s strahom, kaka usoda ga čaka, ko je bil že napol v sovražnikovih rokah, prosil je, da bi poslali po Petra Zmrzlika, bivšega svojega prijatelja in tovariša; njemu samemu in ne drugemu se hoče udati s svojci.

Žizka se je prezirljivo zasmel tej prošnji sicer tako ponosnega gospoda in rekel:

„Nikdar ne bi bil mislil, da zná Bohuslav iz Švamberka tako ponižno prositi, ko se je vendar hvalil, da razdrobi mene in vso mojo moč. Da ne bo mogel očitati, da sem bil neusmiljen proti njemu, bodi mu vsaj ta prošnja uslišana.“

Petra Zmrzlika je pustil Žizka z vojaško posadko v premaganem in opustošenem kladrubskem samostanu. Žizka je dal naglo poklicati ga v Krasikov. Svojsinski vitez je rad ubogal in se na mah zveselil, da se mu hoče udati Bohuslav in v njegove roke izročiti ključne važne trdnjave.

Stara prijatelja, ki sta se že sovražila mnogo let, sešla sta se zopet po različnem naključju. Bogatejši Bohuslav, pred katerim se je drugekrati Peter Zmrzlik s spoštovanjem uklanjal, šel je temu naproti z odprtimi rokama in si mu ni upal niti roke podati. Ali ta je prihitel k njemu, prijel ga za obe roki in zaklical: „Bohuslav, torej sva se sešla konečno vendar. Dragi Bohuslav, pozdravljam te danes v našem taboru, kakor vernega tovariša in pomočnika. Odgovori — odgovori hitro, da zapustiš zgubljeni stvar in se podaš zmagovalnemu in nepremagljivemu junaku Žizki.“

Ali Bohuslav ni odgovoril ničesar.

V tem je nastal velik šum mej Žizkovimi ljudmi. „Sežgite ga! pobijte glavnega sovražnika keliha! Pobijte ošabnega plemenitaša, ž njim njegovo družino! Porušite nad njegovo glavo njegov grad!“ Tako in podobno so klicali Žizkovi bojovníki, sukali se okrog gospoda Bohuslava in metali proti njemu meče, sulice in cepe. Hrum je nastal vedno večji, vedno ognjevitější pogledi so padali iz tisočerihih očí na premaganega Bohuslava. Mislil je sam, da postane plen razburjenih ljudi.

Žizka je pustil svojim ljudem popolno svobodo. Stal je ne daleko od obeh bivših prijateljev in pogledoval hladno, prezirno na gospoda Krasikova. Ta je bil že v veliki nevarnosti. Tudi taborske žene in otroci so upili glasno: „Pobijte ga! pobijte izdajalca!“

Kakor znamenje k občenemu napadu je bil kamen, spuščen iz neke prače na Bohuslava; da je odskočil od njegove čelade. Bohuslav bi padel, ko bi ga ne obdržal gospod Zmrzlik. Ta je izprevidel, v kaki nevarnosti je davni njegov prijatelj, in da sam ne more pomiriti ljudstva ter se je oziral okrog po pomoči. Pogled njegov je ostal na Žizki. Ta se je trpko zasmel in zmajal z glavo, kakor bi hotel reči: „Pustil sem ljudem do sedaj, da stresajo nanj svojo jezo; ne boj se. Neomejeno vladam svoje ljudi,

da je tam nekaj nemških otrok, za katere pa Komljanec ni vpeljal nemškega oddelka, kakor mu je bilo naročeno od deželnega šolskega sveta.
(Konec sledi.)

Okrožnica Leona XIII. italijanskim škofom, duhovnikom in ljudstvu.

III.

Kar se tiče katoliškega ljudstva, je potrebno pred vsem, da mu pokažemo v pravi luči položaj vere v Italiji, proticerkveni značaj prostožidarskega postopanja proti nam. Ljudstvo mora spoznati, s kako brezbožnim postopanjem se zatira sv. vera. Ker smo prepričani, da je temu tako, in ker vémo, da brez vere ni mogoče Bogu dopasti in duše rešiti, razumeli bomo, da gré tu za našo najvažnejšo zadevo, za naše vzveličanje, v dosego katerega nam ne sme biti nič pretežko, nič predrago, če nečemo večno pogubljeni biti. Verniki naj bodo prepričani, da bi bilo v tem vihnem času sramotna bojazljivost, ko bi zapustili bojno polje ter se poskrili. Marveč dolžnost vseh katolikov je, ostati na svojem mestu in se pokazati odločne katolike v veroizpovedanji in življenji.

Sv. vera zasluži v resnici tako čast; katoliki dolgujejo to javno zvestobo slavnemu imenu najvišjega gospoda, za čegar zastavo hodijo, in le tako odvrnejo od sebe neizrečeno nesrečo, da bi jih sodnji dan najvišji sodnik ne spoznal za izvoljene, temveč večno pogubljene; vsaj pravi, da kdor ni z njim, je zoper njega. Torej svesti si svete dolžnosti do Boga in ljudij bojujejo naj se navdušeno za sv. vero. Ob jednem pa naj gojé ljubezen do sv. cerkve, pokorščino do škofov, zvesto udanost do Kristusovega namestnika na zemlji. Verniki naj se varujejo vsega, kar prostožidarji delajo ali pospešujejo, zakaj v tem veje gotovo protikrščanski duh, ki jih navdušuje; s tem večjo gorečnostjo pa naj se vdeležujejo onih podjetij in društev, katera imajo od sv. cerkve blagoslov in katera podpirajo škofje ali papež sam. Ker se poslužujejo cerkveni nasprotniki v dosego svojega namena vzlasti časnikov, potrebno je katolikom pred vsem postaviti slabim časnikom nasproti dobre liste, s katerimi se varuje resnica, varuje vera in se zagovarja katoliške cerkve pravica. Naloga katoliških listov je odkrivati slabe nakane cerkvenih sovražnikov, podpirati delo duhovnih pastirjev ter pospeševati interese katoliške cerkve. Zato pa je tudi vseh katolikov dolžnost, tako časnikarstvo podpirati; odrekó naj slabim časnikom svoje sodelovanje, dobre pa naj podpira vsak po svoji moči, da bodo mogli obstati.

Po našem mnenju se v to svrhu še ni dovolj storilo v Italiji. Če morajo katoliki trpeti in se žrtvovati, da bi izpolnili prej omenjene dolžnosti, naj se tolažijo z mislijo, da nebeško kraljestvo silo trpi, in da ga le oni doseže, kateri se zanj trudi, in da oni, ki ljubi sebe in svoje bolj od Kristusa, ni njega vreden. Vzglede premnogih junaških zmagovalcev, kateri so za sv. vero vse storili, in zaupanje na posebno božjo milost, katera lajša breme Jezusa

z jedno besedo, z jednim samim pogledom lahko pomirim največji nemir."

"Dosti!" zaklical je vodja. "Tiho!", ponovil je, in upitje je potihnilo in vse ljudstvo je gledalo z napetimi očmi v Žizko. "Pravi krotitelj divje zveri", zašepetal je gospod Zmrzlik Svojsinski, "ali ni res, gospod Bohuslav? No, vidiš sedaj, kakšen je naš Žizka, idi in sprejmi od njega meč, kateri si mu ravno izročil; bodeš v častni službi, gotovo častnejši, kakor si bil do sedaj, ko si služil verolomnega Sigmunda."

Gospod Bohuslav je še vedno molčal. Na njegovem obrazu se je videlo, kak boj divjá v njegovih prsih. Katera stran bo zmagala? Ali Žizka, ali Sigmund?

Žizka sam ni silil in pregovarjal premaganega grajščaka k ničemur. Rekel mu je le s trpkim nasmehom:

"Gospod Bohuslav iz Švamberka; do sedaj nisi imel časa premišljevat, kje bi bilo pravo mesto za te, v Sigmundovem taboru ali v taboru prijateljev domovine, v našem taboru. Tudi ti se imenuješ prijatelja domovine, torej pojdi in premišluj v samotni o tem, kam naj se obrne pravi prijatelj domovine."

(Dalje sledi.)

Kristusa, vse to naj vtrjuje njih srčnost v težavnem boji. Do sedaj smo opazovali le versko stran sedanjega položaja v Italiji; ta je za nas najvažnejša in zaradi našega apostolskega poklica nam tudi najbližja. Toda tudi s socijalnega in političnega stališča je dobro stvar ogledati si, da se vidi, kako se mora družiti ljubezen do vere ter čista in plemenita ljubezen do domovine proti pogubnemu delovanju tajnih zvez. Da se o resnici tega prepričamo, pogledajmo le na ono prihodnost, kateri se bliža Italija v socijalnem in političnem oziru, tirana od sovražnikov verskih.

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. novembra.

Notranje dežele.

Narodno-gospodarska zveza Avstrije z Nemško. — Kakor je sklicala nemška vlada enketo strokovnjakov, ki ima določiti pogoje, pod katerimi bi se sklenila narodno-gospodarska zveza z Avstrijo, tako tudi naša vlada namerava sklicati tako enketo. Minister trgovinski hoče k temu shodu poklicati vzlasti zastopnike onih obrtno-trgovinskih strok, ki bodo pri nameravani zvezi najbolj prizadete. — Kdor pozna narodno-gospodarske razmere obeh držav, čuditi se mora takim poskusom, ki ostanejo vedno le poskusi, dokler obe državi, kakor je nju dolžnost, varujeta koristi svojih podložnih.

Knez nadškof dunajski dr. Gruscha je slavil dné 3. novembra svoj 70letni rojstveni dan; bil je namreč kot rokodelcev sin rojen 3. nov. 1820. Čestitanj je prejel ob tej priliki brezštevila; med čestitelji je svetli cesar, so drugi odlični veljaki, a z njimi se družijo tudi katoliški rokodelci, ki se hvaležno spominjajo pomenljivega praznika svojega očeta, načelnika katoliških domov rokodelskih pomočnikov po naši Avstriji.

Novi dalmatinski ces. namestnik prejel je, kakor poročajo razni listi, od odločevalnih krogov posebne oblasti, ki pač ne bodo izpolnile vročih želja dalmatinskih Hrvatov. Ako bi se namreč na dalmatinskem zboru pokazali kak veliko-hrvatski pojavi z ozirom na združitev Dalmacije s hrvatsko materjozemljo, precej sme razpustiti deželni zbor. Povod temu strogemu postopanju so našli v razvoju hrvatskih teženj, ki so se vzlasti očitno kazale pri otvritvi spomenika na čast slavnemu Kačiću.

Sinodo srbskih škofov je otvoril dné 3. novembra kraljevi komisar baron Nikolić, ter izrazil v svojem nagovoru nado, da bo cerkveni zbor izvrševal svoj dnevni red v smislu programa, ki ga je predložil vladi; pristavil je tudi željo, naj bi bili sklepi zbora na korist domovine, cerkve in v zadovoljnost vladarjevo. Na to se prično seje, ki bodo trajale kake tri dni. Kakor se vidi iz odgovora, se srbski škofje ne bodo posebno svobodno gibali pri razpravljanji strogo cerkvenih stvari.

Demonstracija ogrskih dijakov vseučilišnih v Budapešti mora se imenovati sklep za odposiljatev prošnje na kralja, da bi pomilostil medicinea in enoletnega prostovoljca Ivanovića, ki je bil na več mesecev obsojen v ječo zaradi preiskrene napitnice, v kateri je nazdravljaj uporniku Kossuthu. Po končani seji so hodili dijaki polnoštevilno po ulicah ter neprenehoma živio klicali na cesarju, pač pa — Kossuthu. Poslanec Horvath jih je pozdravil ter z veseljem omenil, da so sedaj tudi dijaki pokazali svoje domoljubje. Res lepo domoljubje teh pristno-hrvatskih Ivanoviće in Horvathov!

Vnanje države.

Bolgarija. Iz Sofije se poroča 30. oktobra "Vaterlandu": Posledice cerkvene prepovedi grškega patrijarha se vže kažejo. — V Plovdivu namreč razsaja huda škrlatica, tako da umrje za to boleznijo vsak dan 20 do 30 ljudi. Ker so tudi tukaj, kakor povsodi, kjer bivajo Grki, cerkve zaprte, primorani so pokopavati mrljice brez cerkvenih obredov. Nižji slojevi bolgarskega prebivalstva so zaradi tega sila razburjeni in se hudujejo nad patrijarhom; nekateri Grki pa vže prosijo tamošnje bolgarske duhovnike, da opravijo cerkvene obrede, kar ti seveda radi storé, četudi jih grški popi zaradi tega še bolj po strani gledajo.

Italija. Preteklo nedeljo se je osnovalo v Rimu društvo "Jezus Kristus", ki šteje šestinosemdeset udov, ko je bila državna vlada dovolila zasedanje prostožidarskega društva. Že pri odkritju G. Bruunovega spomenika se je sprožila misel, počastiti in poveljati "človeka Kristusa", "galilejskega upornika". Lanskega leta se je osnovalo podobno društvo z drugim imenom, katerega smoter je bil, razširjevati "težnje socijalne prekucije modroslovca Jezusa Kristusa". Kaj je postalo iz tega društva, je nepoznato. Sedaj pa je novo društvo z bogokletnim namenom na povelje prostožidarstva začelo agitovati, da bi se zgradil spomenik "galilejskemu uporniku". Kako nezaslišano sovraštvo do naše vere in Kristusovega namestnika tiči v tem, uvidimo jasno. In tako bogokletstvo se godi v Rimu, v obližji sv. očeta! Italijanska vlada, sama polna prostožidarskega duha, tega seveda ne zabranjuje, kaj pravimo zabranjuje, še pospešuje vse, kar je naperjeno proti katoliški veri. In vendar je še vedno katoliška vera na Italijanskem državna vera!

Švica. Švicarski radikaleci in liberalci so jako razsrjeni, da so imeli konservativci tako ugoden uspeh pri volitvah v narodni svet. Posebno v Luganu in Freiburgu so pokazali svojo nejevoljo. V Luganu namreč so napali liberalci stražo, obatoječo iz dveh množ, ki sta se seveda branila divjemu napadu in pri tem ranila več liberalcev z bajoneti. Jednemu je šel bajonet celo skozi prsi. V Freiburgu so istotako razgrajali radikaleci neko noč koncem preteklega meseca. Rogovileži so šli pred vladno poslopje ter metali kamenje v tamošnjo žandarmerijsko postajo. Da bi še bolj vznemirili mesto, ustrelili so celo nekaterikrat. Toda na strele so prišli kmetje iz okolice ter posegli vmes med razgrajalce. Da je bilo pri tem mnogo ranjenih, umeje se samo ob sebi, toda smrtno ni bajé nikdo poškodovan. Ko ne bi bili izzivani konservativci tako trezno postopali, imelo bi bilo to rogoviljenje bolj žalostne posledice, kakor jih ima. A tudi vlada je skrbela za to, da ni prišlo še do hujšega. — Organ socijalno-demokratske stranke v Švici piše o delavskem vprašanji pomisleka vredne besede: Delavci morajo vedeti, da niso samo neugodne gospodarske razmere krive njih žalostnega stanja, da so temu mnogo krivi tudi delavci sami. To delavcem povedati je sveta dolžnost vsakega poštenega ljudskega prijatelja. Ni namreč le potreba preosnovati državo in družbo, preosnovati je tudi pri ljudeh značaj in način njih življenja. In to preosnovo mere vsakdo sam pri sebi takoj pričeti; pri tem poslu ga nikdo ne ovira, nego le njegova lastna slabost. Brez boja proti alkoholu zdi se nam strah opravičen, da bi prikrajšani čas dnevnega dela in povišana plača le pomnožila obiskovanje gostilnic. Kdor torej vse sedanje hudo zvrča na neugodne gospodarske razmere, taji potrebo lastne vzgoje. Vzgoja je podlaga vsaki preosnovi življenja. Strogosti proti samemu sebi ne zahteva le pravost, nego tudi previdnost in vztrajnost.

Španija. Minister notranjih zadev je poslal namestnikom v obmorskih pokrajinah okrožnico, v kateri jih opozarja, naj posebno vestno izpolnjujejo postave, ki prepovedujejo izvažanje orožja in streliva v Maroko in v španske pokrajine v severni Afriki. Španska vlada se boji, da se ne bi afriška ljudstva preveč oborožila, ker bi jo utegnila potem vznemirjati.

Belgija. Pri zadnjih občinskih volitvah so se združili liberalci s socijalisti, kateri pa niso ni jedne točke iz svojega programa izpustili, marveč takoj po glavni volitvi pokazali svojo pravo barvo, ko so se sošli v svoji "Ljudski hiši". Pri tej priložnosti se je namreč oglašil njihov vodja, rekoč: "Izvoljeni smo, četudi nismo ni jedne točke iz našega programa izbrsali. S tem smo pokazali, da nismo zatajili niti naših kolektivistiških načel, niti našega republikanskega mišljenja, niti rudeče naše zastave. Mi ostanemo pri svojih terjativah in s časom bomo dajali svoje zakone bourgeoisiji. Tem besedam pač ni treba komentara.

Izvirni dopisi.

Iz Črne na Koroškem, 4. novembra. Naša podružnica sv. Cirila in Metoda imela je v nedeljo dné 26. oktobra svoj občni shod, kateri se je prav dobro izvršil. Na tem zboru nas je prav razveselil prihod vladnega komisarja g. Kremenškega. Vrlo zanimiv je bil krasni in navdušeni govor č. g. Gabrona o ljubezni do materinske besede. Vse občinstvo je takorekoč zamakneno poslušalo navdušene besede izvrstnega govornika in njegov govor z gromovitimi živio-klici odobraval. Dalje je govoril prav prepričevalno g. Rous o slovenski in verski šoli in zakaj da se moramo za tako šolo truditi.

Ugoden vtis sta napravila gg. govornika, ko sta poudarjala važnost in potrebo naše novo ustanovljene posojilnice ter sta jo priporočala kmetom, kar tudi gotovo ne bode ostalo brez dobrega sadu.

Pri zborovanji smo pogrešali našega gospoda župnika, kateremu se še vedno nespametna zdé taka društva, kakor na pr. družba sv. Cirila in Metoda ali pa posojilnica. Prepričani pa smo, da nam drugi rodoljubni gospodje hočejo pomagati pri naši posojilnici, katera bo v kratkem začela uradovati. Omenjenima gospodoma govornikoma se prav pri srčno zahvaljujemo za njih trud in posebno prijaznost.

Iz Rajhenburga, 2. novembra. V lepo okinčanih prostorih vlega narodnjaka g. Unschulda vršila se je 19. oktobra na večer izredno lepa veselica. Tukajšnji rodoljubi in prijatelji šolske mladine priredili so koncert, kojega čisti dobitok je bil namenjen revni šolski mladeži, da se ji preskrbé potrebne učne knjige.

Došlo je mnogo odličnega občinstva ne le iz domačega trga, temveč tudi iz sosednih savskih pokrajin. Videl si lahko tukaj rodoljube iz Brezje in Sevnice, iz Krškega in Vidma. Zbrana je bila vsa domača č. duhovščina in vrlo naše učiteljstvo, ki v lepi složnosti in vzajemnosti z gg. duhovniki de-

luje za ljubo našo domovino, katera le jedino po tej poti more prispeti do versko-nravne vzgoje.

Ob 8. uri nastopí pevski zbor in zapoje z navdušenjem pesem: „Kdo je mar?“ Nato pozdravi vse navzoče občinstvo gosp. Jamšek, ravnatelj tukajšnje ljudske šole, obče spoštovan in mnogozaslužen mož, mladini vzgleden učitelj in vzoren odgojitelj, razloživši v kratki, lepi besedi pomen veselice; zagotavlja vse častite góste, naj bodo prepričani, da so s svojim pohodom in milodarom položili dar na žrtvenik domovine; saj mladina naša je prihodnost naša, — up domovine slovenske.

Izmed ostalih kompozicij omenim naj še ganljive in srce pretresujoče pesmi „Sirota“ s prekrasnim bariton-solo, ki ga je popeval g. F. V.

Čez vse pa je ugajala navdušena pesem: „Slovan gre na dan“, mešan zbor, pri kojem so sodelovale gospodičine iz domačega trga; pesem se je morala ponavljati.

Sledila je prosta zabava. Popevale so se domače pesmi. Spoznavali smo se bratje v domačem govoru. Dajali si roke k skupnemu delovanju rodoljubi, bivajoč ta kraj in onkraj šumljajoče (slovanske) Save, in le prehitro nam je potekal čas.

Želja se je izražala le jedna: naj bi se ponavljala veselica s tako blagim namenom, ki bi podpirala učečo se mladino, v odraslih pa vzbujala narodno slovensko prepričanje in slovenski ponos.

Iz Zagreba, 31. oktobra. V proračunskem odboru našega mestnega zastopstva se razpravlja na dalje o mestnem proračunu za bodoče leto. Posebno mnogo troškov ima mesto za šolske in bogoslužne svrhe. Letos je postavilo mesto dve krasni šoli za dečke, ali zdaj pa se je pokazalo, da so prostori, kjer imajo zmešane dekliške šole, tako slabi, da morajo iskati za te šole nove šolske sobe. Posebno je težko za prostore višje dekliške šole, katero je mislilo mesto že lani zidati, ali ni pristala vlada na dotične osnove in tako je zaostalo vse podjetje. Spomladi se bode pa vendar moralo zidati in potem bode imelo mesto dovolj krasnih šolskih poslopij. Tudi novo cerkev sv. Blaža bo treba v kratkem zidati, kajti duhovna oblast to zahteva. Mesto je obljubilo postaviti cerkev v romanskem slogu vkup z župnikovim dvorom. Troški za to so proračunani na 120.000 gld. Ali do zdaj je za to opredeljenih le 80.000 gld., pa se misli začeti s tem zidati, kajti čakati ni mogoče več. Morda se bode do spomladi mogla preskrbeti vsa svota ter cerkev in dvorec postaviti v prvotnem obrisu, kar vsakdo želi radi lepote hiše božje, kakoršnih ima Zagreb zdaj že prav lepo število.

Prav živahen razgovor se je razplel pri predlogu o Kačičevem spomeniku. Zastopnik dr. Frank želi, da bi se postavil temu zaslužnemu pesniku spomenik, kakoršen je v Makarskem; ali drugi so dokazovali, da bi moral biti za Zagreb spomenik mnogo večji, pa ker to ne more biti za zdaj radi velikih troškov, naj bi se postavilo le oprsje njegovo na Zrinjevcu, kjer dičijo to sprehajališče poprsja nekih naših velikanov. Vendar pa hoče dr. Frank postaviti to vprašanje na dnevni red v plenarnej sednici mestnega zastopstva.

Še živahneja pa je bila razprava o zaproseni podpori za opero, katero misli obuditi gosp. Štriga meseca maja in junija sledečega leta. Znano je dobro, da je bila naša stalna opera lani odstranjena radi prevelikega deficita. To je bilo seveda vsem muzikalnim, pa tudi patriotičnim krogom prav nemilo. Sklenili so zatorej uvesti opereto s pomočjo občinstva. Ali tudi ta osnova je propala. Zdaj pa se je oglasil g. Štriga, eden izmed še živečih ilirskih veteranov, da hoče uvesti zopet hrvatsko opero, ako se bode občinstvo za njo odzvalo. On hoče predstaviti domače opere in sicer najpoprej „Ljubav in zlobo“ ter „Porina“, obe skladbi glasovitega Lisinskega. Štriga je prosil najpoprej vlado za gledališče in sicer za april in maj in potem mestno zastopstvo za podporo v iznosu od 8000 gld. V proračunskem odboru se je dolgo razpravljalo o tej zadevi ter konečno sklenilo, da naj se dá Strugi 6000 gld. brez vsakega uveta. Neki zastopniki so bili namreč mnenja, da naj se opera predstavlja v avgustu in septembru, ko bo v Zagrebu deželna izložba ter mnogo tujcev; ali ker je dobil Štriga dovoljenje za april in maj, želeli so neki zastopniki, da bi odložil te svoje predstave za ta dva meseca, ali to se ni odobrilo, nego sklenilo, da se mu izrazi želja, da bi po mogočnosti tudi za trajenja izložbe dal nekoliko predstav. In tako bodo Zagrebčani, ki so tako težko pogrešali opero, zopet uživali

nekoliko časa glasbene zabave ter se naslajevali z národnimi operami.

Slovenska obrt na dunajski kmetijski in gozdarski razstavi.

Dunajska kmetijska in gozdarska razstava se je konec meseca oktobra zaključila. Parki, paviljoni, restavrant, ki so do tedaj bili tujcu in Dunajčanu v razstavi najljubše zabavišče in ob enem učilišče, bodo kmalu prazni in osamljeni. Rotunda, središče cele razstave, spremenjena v cvetni vrt, bode zopet morala kazati svoje gole stene, dokler se morda zopet ne odpre — kakemu ameriškemu glumaču, da kaže svoje umetnosti strmečemu občinstvu. Utihi je veselih godeb pisk in vrisk, utihnil glas prodajalcev in s srečkami lovečih te sirén, prešel je čar in kras razstavljenih umetnih izdelkov, tudi fontaine lumineuse ne prši več v nočni zrak svojih čarobnih vodnih trakov, zadonel je zadnjikrat večerni rog z otožnim svojim basom in razstava — je za zmerom zaspala. A ne brez dobrih uspehov in prijaznih spominov! Razstava je bila res šola tistim, kateri so se hoteli kaj naučiti. Na daljni razvoj avstrijskega kmetijstva, gozdarstva in obrti bo gotovo blagodejno vplivala. Razstavini odbor je celó sklenil nakupiti najvažnejše pridelke in izdelke za nov muzej v spomin na kmetijsko in gozdarsko letošnjo razstavo.

Med drugimi razstavinimi paviljoni se je posebno odlikoval paviljon avstrijske domače obrti, in ker se je ta med Slovani najbolj ohranila — je ravno slovanska domača obrtnija največ pozornost za časa razstave vzbujala. Zastoj sem pričakoval, da bi strokovnjaško in večje pero opisalo Slovincem, kar so domačini naši, posebno Kranjci in drugi Slovani letos razstavili v tej stroki. Stvar se mi zdi tako važna, da je ne smemo prezreti in zato pridem s tem poročilom sicer kasno pa gotovo.

Kakor znano, je Kranjska imela svoj posebni paviljon pri tukajšnji kmetijski in gozdarski razstavi. Paviljon je bil majhen ali zeló zanimiv. Da nam tu ne gré staviti Kozlerjevo izvozno in mareno pivo, kakor tudi ne grofa Lanthierija vipavska vina v prvo vrsto, akoprav so bila sredi paviljona izložena, mi bodo vsi (vsaj Kneippjanci!) pritrdili. Tudi izložbe slavne c. kr. kmetijske družbe kranjske ne smemo med domačo obrt prištevati, akoravno zavzema celo stran v paviljonu in bi dala našim kmetovalcem in celó jezikoslovcem (šteje namreč nič manj ko 25 plemen fižola v slovenskem jeziku) mnogo poučnega gradiva. Iz domače slovenske obrti pa ne smemo izključiti sirarskih izložkov sirarskih zadrug (Polje, Stara fužina, Nemški Rovt, Češnjica, Ravne, Bitnje, Bistrica, Savica, Selo, Nomenj), tudi ne slivovca in brinovca, katerega je izložil grad Neustein, niti kranjskih klobas, akoprav pod domačo obrt v ožjem pomenu drugo razumevamo.

Začnimo tedaj pri sitarstvu, najstari obrti kranjski, katero že Valvazor pohvalno omenja. „Mnogo njih — tako piše naš kronist — trgujejo s siti, katerih velika množina se na Gorenjskem izdeluje, ven tje do Sinigaglie (Senegollia) in Auguste, v romansko deželo prek morja.“ Med Gorenjci omenja Valvazor II. 116 takrat največ vás Bitnje (Feichting) med Kranjem in Škofjo Loko, katere prebivalci izdelujejo sita iz konjske žime. G. cesarski svetovalec Iv. Murnik meni, da je to bitenjsko sitarstvo od Nemcev bilo uvedeno, ker so se bili v onih časih ondot naselili kolonisti frizinških škofov. (W. Exner „Die Hausindustrie Oesterreichs“, Wien 1890, str. 26). Od tod tudi ime „Linzer“, ki se sitom najboljšje vrste daje. Dandanes še cvetá ta obrtnija okoli Kranja, vzlasti v Strazišču. Izdelujejo se namreč dna za sita iz žime, nadalje krožena žima za matrace in mobilje, tkanina za ženske klobuke itd. Surovi material za to se dobiva iz Rusije, Francoskega, Holandskega itd., izdelano blago pa se prodaja po celi Avstriji, nadalje v Italijo, orijent, na Špansko, Francosko in Nizozemsko.

Vrednost na Kranjskem vsako leto izdelanih sit iz žime ceni g. Ivan Murnik do 250.000 gld., izdelke krožene žime pa 120.000 gld. Ni čuda tedaj, da so v kranjskem paviljonu vsakovrstna sita iz raznobarvene žime zavzemala častno mesto. Bila so razstavljena v oddelku c. kr. kmetijske družbe kranjske. V posebni omari je bilo videti literarno blago kmetijske družbe, seveda pratika na vrhu; kot štafaža tej kmetijski literaturi so stala zadaj

raznobarvena žimnata dna za sita iz P. Hudovernikove tvornice v Ljubljani.

Druga stroka kranjske obrtnije je platnarstvo. Nekdaj se je platno za obleko in perilo pripravilo doma in se je barvalo v domačih barvarijah. Škofja Loka in Kranj se pečata s to obrtjo že nad 500 let in sta vzlasti v prejšnjih časih oskrbovala celo Gorenjsko z modro barvanim platnom. Znana barvarija M. Pirca v Kranji je razložila v kranjskem paviljonu belo, modro in raznobarveno platno, platnene trakove, povoje, plátno za prte, vreče, jadra itd.

Pod oddelkom „Oberkrainische Textilindustrie“ sem pogrešal bukovskega sukna (Lodentuch), ki se vendar še dandanes okoli Idrije, Radovljice in Bistrice izdeluje. Tudi gorenjske „flanele“ nisem zapazil.

Dnevne novice.

(Deželni zbor kranjski.) Včerajšnja seja, o kateri poročamo na drugem mestu obširneje, je bila zeló živahna vzlasti pri debati o razmerah na Kočevskem. Slovenski poslanci so storili svojo dolžnost in pojasnili svetu, kako se Slovincem godi celó na Kranjskem. Ako družega praktičnega vspeha te razprave ne bodo imele, kar bi iskreno obžalovali, gotovo je, da se je stališče vladino do Slovincem natančno razjasnilo, da je torej slovenskim poslancem odprta prosta, ravna pot. Slovenec neče biti podlaga tujčevi péti.

(Koncert Ondříček.) Včeraj je eden najslavnejših vijolinistov, Fr. Ondříček, že petič stopil pred ljubljansko občinstvo. Vnanje razmere, v katerih je nastopil, niso bile posebno ugodne, kajti čitalnična dvorana ni akustična, glasovir s steklenim glasom je bil povsem nedostaten in spremljevanje samo malo omahljivo. Toda vtis, ki ga je naredil genialni umetnik na mnogoštevilno občinstvo, bil je vkljub vsem tem zaprekam v resnici velikanski. Nam ne gré soditi, je-li Ondříček od one dóbe, ko je prvič nastopil, postal večji v svoji umetnosti; kajti prvič, ko smo ga čuli, bili smo menda ravno tako očarani, kakor včeraj pri njegovem petem nastopu. — Občudovali smo v prvi vrsti mehak, mil in blag ton, katerega vé umetnik izvesti tako skromnemu godbenemu stroju — goslim; ton tako čudovit, da bi človek nikdar ne mislil, da nastane iz približanja žime z ovčjim črevesom. Vsak ton je bil v trenutku ustvarjen, hipoma poln, okrogel; kromatična skala se je glasila jasno, kakor na glasoviru; dvoglasni postopi (Doppelgriff) v terciah, sekstah bili so izvajani urno, energično, brez najmanjše hibe; oktave, katerih se je umetnik prav pogosto posluževal in sicer v najhitrejšem tempo, glasile so se krepko, zvončasto, in kakor srebrne strune glas izvirali so hladžijoletni toni izpod loka. Lok vodi umetnik, naravnost rečem, z idealno vzornostjo. Tehnika je velikanska; glasovi se vsujejo, kakor svetli biseri ali korále. — Ondříček pa ni le virtuos v pravem pomenu besede, marveč umetnik, ki se vtopi v stvar, jo popolnoma v se sprejme in umetno prednáša vsled nenavadne nadarjenosti od Bogá. — Ko bi bilo katero prav poslušno uho zapazilo, da se umetniku v najvišjih legah kaki ton ni popolnoma posrečil, išče naj vzroka v nervoznosti, kateri je moral umetnik zapasti vsled prej omenjenih nedostanosti.

Jako zadovoljni in hvaležni smo zapustili dvorano. Vendar ko bi smeli izreči kako željo, prosili bi umetnika, da bi nam zaigral vsaj en komad iz večno-lepih, klasičnih umotvorov, morda Beethovnov vijolinkoncert, kojega je igral pri svojem drugem nastopu v Ljubljani, kajti Paganinijev koncert, vzlasti kadenca v sredini, daje sicer umetniku priliko, da pokaže svojo popolno tehnično naobraženost, globokih muzikalnih mislij zastoj iščeš v njem, — srce ostane prazno. Koncertantova skladba „Barcarola“ kaže bolj klasičen okus; od nje smo imeli največ duševnega vžitka; kajti radi nežne, lepe pevajoče melodije, katero je spremljevala rahlo valovita igra na glasoviru, ogrela nam je srce. Slavni umetnik je prejel od hvaležnega občinstva lavorov venec s krasnimi trakovi. Glasno priznanje in navdušeni dobroklici niso prej jenjali, da se je umetnik zahvaljeval se večkrat pokazal občinstvu in kot nameček zaigral, če se ne motimo, Bachov preludij, stavljen za same gosli. Pri tem koncertu sta iz posebne prijaznosti sodelovala gg. Razinge in Hoffmeister. Slednji je prvič stopil pred ljubljansko občinstvo s tremi solo-točkami za glasovir. Igra na

je popolnem zadovoljila in „Glasbena Matica“ sme v resnici ponosna biti na pridobitev tako izvrstne moči. Nadrobno oceno prinesemo o drugi priliki. Gosp. Bazingar je pel srčnim občutkom dve ljubki pesmi. Imel je ta večer glas popolno na razpolago. Ne moremo končati, da ne bi izrekli prav srčne želje: Slavni umetnik Ondriček naj sprejme naše ljubljansko mesto kot stalno štacijo na svojem koncertnem potovanju.

(Lokalna železnica Celje-Velenje.) Kreditni zavod na Dunaji se pogaja z g. Danielom pl. Lappom za zgrajenje lokalne železnice iz Celja v Velenje. Lapp ima koncesijo za to 40 kilometrov dolgo lokalno železnico, katera veže njegove premogove rove v Velenji z južno železnico v Celji. Južna železnica je neki pripravljena promet izvrševati.

(Pri volitvi novega občinskega starešinstva) v Strahovici pri Kamniku dne 2. novembra so bili izvoljeni za župana Karol Prelesnik, posestnik v Strahovici; svetovalec pa Florijan Brlic, posestnik iz Županjih njiv in Josip Prelesnik, posestnik iz Strahovice.

(Poročil se je) danes v frančiškanski cerkvi ljubljanski gosp. Karol Hans, notar v Idriji, z gosposodično Pavlo Lasnikovo, hčerjo znanega ljubljanskega trgovca in posestnika.

(V Ilirski Bistrici) je bil za župana izvoljen Avgust Beniger; svetovalec sta: Jože Samsa in Jan. Tomšič, vsi iz Ilirske Bistrice.

(V goriskem deželni zboru) so dovolili poslanci v zadnji seji v petek dne 31. oktobra pogorelecem v Ljublinju pri Tolminu kot pomoč 1500 gld. — Prošnja kupčijske zbornice, naj se opusti misel na železnico Divača-Loka in naj se zida železnica Trst-Gorica, izroči se deželni odboru, da jo podpira in zagovarja. Deželni glavar grof Coronini izrazi v svojem sklepnem govoru nado, da v prihodnje deželo ne bodo zadevale tako hude nesreče in z običajno zahvalo na presvetlega cesarja sklene deželno-zborsko zasedanje.

(Žalostna smrt.) V Kamni Gorici je šel 47letni hišni posestnik Fr. Šlibar od doma, in sicer gologlav; ker se je ženi čudno zdelo, kam da bi bil šel, in ker se je mož že dlje časa vedel, kakor bi bil ob pamet, pošljejo ga iskat in najdejo uro pozneje njegovo mrtvo truplo v potoku.

(Povozil) je včeraj v Florijanskih ulicah nepoznan voznik ubogo ženo Lizo Volgemut. Polomljena so ji nekatera rebra. Reva, katero podpira Vincencijska družba, trpi veliko bolečin.

(Slovaki bodo imeli svojo gimnazijo.) Od te dōbe, ko so Madjari gimnazijo „Matices Slovenske“ (slovaške) odpravili in fond lepo vtaknili v svoj lačni žep na vse večne čase, kakor pišejo „Narodnie Noviny“: „v celom Uhorsku niet jednej jedinej školy, na ktorej by sa žiak naučit' mohol správne po slovensky i len čitat'! Jazyk trojmillionovej massy — hovorim schválne len massy — nežije v žiadnom strednom ústave. Už tie milliony, len čo massa ľudí považované, musia zrútit' každý dôvod proti takému gymnasiu. Jestli by sme chceli dokazovat' potrebu strednej školy na stranách našich, hrešili bysme proti rozumu a prírodě, tak jako keby sme dokazovali, že človek zdravý musí jest' a pit'“. — Tri milijone ľudí je v omikani državi, v srci najzavednejšega dela sveta, v 19. stoletji ne samo brez srednje šole, temveč povsem brez šole, v kateri bi se otrok naučil v svojem jeziku pravilno čitati — to je huda tožba naših razmer, to je maroga vse države. V inozemstvu skoro tega ne bodo verjeli. A tlačeni bratje naši na Slovaškem začeli so si sami pomagati. Gimnazijski njih odbor je dovršil vsa pripravljala dela v založenje slovaške gimnazije v Turčanskem Sv. Martinu, treba samo zagotoviti to podjetje gmotno. Spremljajoči plemenite napore slovaških bratov naših z odkritosrčno željo, da se jim skoro spoľnijo njihove želje, izražamo nadejo, da bodo tudi od Slovencev po svojih močeh podpirani. Prispevke vsprejemata gg. Pavel Mudroň in Matuš Dula v Turčanskem Sv. Martinu na Slovaškem.

Telegrami.

Dunaj, 4. novembra. Danes ob dveh popoldne se je vršil pod predsedništvom cesarjevim ministerski svet v dvornem poslopu. Kakor se čuje, bodo deželni zbori 25. ali 26. novembra završili svoja posvetovanja. Državni zbor pa bode sklican bržkone na 4. decembra.

Dunaj, 5. novembra. Baron Helfert je dobil povodom svojega sedemdesetega godu mnogo čestitek. Mej drugimi so mu čestitali nadvojvodi Karol Ljudevit, Albreht in ministri.

Zader, 4. novembra. V današnji seji deželnega zbora se je po odgovoru mnogim interpelantom sprejel proračun deželnega šolskega zaklada za 1891. l., potrjene so tudi „podpore za zasebne šole“, potem pa se je pričela generalna razprava o deželnem zakladu. Biankini se je pritoževal zaradi razširjevanja nemščine pri političkih in upravnih oblastvih in je govoril o pripovedovanih neprilicnostih pri žendarmerijstvu.

Praga, 4. novembra. Volitev dr. Šolca za župana je potrdil cesar.

Budimpešta, 5. novembra. Poslanec Emil Abrany je dobil zaradi bolehavosti šestmesečni odpust. Ugron je napovedal interpelacijo z ozirom na ogrsko orožarnico. Budgetna razprava se nadaljuje. Vojvoda Nasavski je s prestolonaslednikom odpotoval v Luksenburg.

Beli Grad, 5. novembra. Srbska vlada je prosila dunajsko vlado, da naj določi odposlance, kateri spet prično obravnavo za ponovitev trgovinske pogodbe.

Monakovo, 5. novembra. Caprivi je došel ob desetih dopoldne. V imenu prestolonaslednikovem ga je sprejel na kolodvoru minister Crailsheim. V dvorni ekvipaži se je odpeljal v hōtel nemškega poslanštva.

Rim, 4. novembra. Kakor piše „Agenzia Stefani“, pride nemški državni kancelar Caprivi v petek zjutraj v Milan.

Umrli so:

1. novembra. Viljem Maršner, paznikov sin, 5 let, Dunajska cesta, delavske hiše, davica. — Alojzij Papež, paznikov sin, 1½ leta, Poljanski nasip 48, davica. — Emerih Pogorelec, učenec, 9 let, Gradišče 13, gangraina na jeziku po škrlatici.

2. novembra. Jožefa Garvas, kajzarjeva žena, 45 let, Karolinska zemlja 34 let, vsled raka.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v bud.
opazovanja		razkoma v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	730-5	2-8		brezv.	megla	
4 2. u. pop.	728-5	7-4		sl. zap.	oblačno	0 00
9. u. zveč.	728-1	2-6				
Srednja temperatura 4-3°, za 2-5° pod normalom.						

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

5. novembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88 gld. 90 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ 16% „	89 „ 05 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	107 „ 15 „
Papirna renta, davka prosta	101 „ — „
Akcije avstro-ogerske banke	980 „ — „
Kreditne akcije	305 „ — „
London	115 „ 05 „
Srebro	— „ — „
Francoški napoleond.	9 „ 12½ „
Cesarski cekini	5 „ 47 „
Nemške marke	56 „ 55 „

Stanje avstro-ogerske banke

dne 31. oktobra 1890.

(Brzojavno poročilo.)

Bankovcev v prometu

gld. 471,376.000 (+ 18.889.000)
Kovinski zaklad „ 245,002.000 (+ 340.000)
Listnica „ 200,976.000 (+ 15.619.000)
Lombard „ 34,553.000 (+ 5.820.000)
Davku podvrženih bankovcev v prometu gl. 23,257.000.

Za pogorelee v Ambrusu

darovali so ti-le:

G. A. Ž.	1 gld.
G. dr. J. J.	2 „

Dijaska kuhinja v Ptui.

Za tekoče šolsko leto 1890/91 so nastopni p. n. častiti gospodje dobrotniki darove poslali:

G. dr. Čuček Josip, odvetnik v Ptui, 30 gld.; g. Bezjak Franc, učitelj pri sv. Križu pri Slatini, 6 gld.; g. Ralsp Ferdo, oskrbnik grof. Herberstajnske graščine v Ptui, 10 gld.; gosp. dr. Horvat Tomaž, odvetnik v Ptui, 5 gld.; g. Cilenski Martin, prof. v Ptui, 1 gld.; slayna družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, 30 gld.; g. Črnko Marka, vikar v Ptui, 1 gld. 5 kr.; g. Bratša Alojzij, benefikijar v Ptui, 1 gld. 5 kr.; g. Salamon Frančišek, mestni kapelan v Ptui, 1 gld. 5 kr.; g. g. Majcen Ferdo, veroučitelj v Ptui, 1 gld.; velečast. gosp. Meško Jakob, knezoškofjski duh. svetovalec in župnik pri sv. Lovrenci v Slov. Gor., po čast. g. Majcnu, 10 gld.; g. g. Slekovec Matevž, župnik pri sv. Marku pod Ptujem, 5 gld.; prečast. g. Suta Rupri, dekan v Zavrču, 10 gld.; g. g. Meško Davorin, župnik v Kapelah pri Radgoni, 5 gld.; g. Grabar Mihael, umir. župnik pri sv. Urbanu v Slov. Gor., 2 gld.; na primiciji g. g. Štraki-a Mateja pri sv. Križu pri Ljutomeru se je nabralo 3 gld. 60 kr.; g. Kranje Vekoslav, notarski kandidat v Ormoži, 1 gld.; gosp. Mikl Alojzij, trgovec v Ormoži, 5 gld.; Pernat Stefan, koncipijent v Ormoži, 1 gld.; g. Ferencak Franc, respicijent v Ormoži, 50 kr.; g. Porekar Ant., nadučitelj na Humu, 1 gld.

Vsem blagim dobrotnikom in iskrenim ljubiteljem mladine izrekamo priskrbo zahvalo in stoterni: „Bog plati!“

Zahvala.

Moj ranjki sin Jurij Šubic, umetelni slikar v Parizu, se je zavaroval pred tremi leti pri društvu „The Gresham“ v Londonu s precejšnjo vsoto za slučaj smrti. Po smrti zavarovane je glavni zastopnik v Ljubljani g. Gvido Zeschko zavarovano glavico takoj izplačal, ne da bi bil količjak utrgal, zaradi česar mu moram javno izreči svojo najtoplejšo zahvalo, kakor tudi društvu „THE GRESHAM“ samemu, da se je tako solidno izplačalo, in vsakemu priporočiti ta čislani zavod.

V POLJANAH, dne 4. novembra 1890

(1)

Ana Šubic.

pripravljena od lekarja GABR. PICCOLI-ja v Ljubljani, je uplívno zdravilo, katero krepcá želodec, mečjá, čistí, odpravlja zlato žilo in odganja gliste.

Sestavljena je iz zdravilnih, v rastlinstvo spadajočih snovij ter ni nikako drastično učinkujoče, marveč lahko, delovanje organov urejajoče zdravilo, katero organizmu kar nič ne škoduje, če se prav delj časa rabi.

Esenco za želodec pošilja izdelovatelj proti poštnemu povzetju v skatljah po 12 steklenicah za gl. 1-36; po 24 za gl. 2-60; po 36 za gl. 3-84; po 44 za gl. 4-26; po 55 za gl. 5-26; po 110 za gl. 10-30; po 550 za 50 gld.

Dobiva se v steklenicah po 10 kr. le v Ljubljani v lekarni „Pri angelju“, Dunajska cesta, v steklenicah po 15 kr. prodaja se skoro v vseh tu- in inozemskih lekarnah. (60—9)

Kovertes s firmo

priporoča

Katoliška Tiskarna

po nizkej ceni.

Ustanovljeno 1781. leta.

Zalogo najlepših grobnih spomenikov

ima

Eduard Hauser,

c. in kr. dvorni kamnoseški mojster,

Dunaj, IX., Spitalgasse št. 19.

Grobni nakit od granita, grobno omrežje in grobne svetilnice itd. Naročila za izdelovanje rakev, prevažanje spomenikov in vsa v to stroko spadajoča naročila se hitro in najceneje izvršujejo.

Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

